

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok,
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intendőek

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre . . . . . 10 ft — k
Félévre . . . . . 5 ft —
Negyedévre . . . . . 2 ft 50
Egy óra . . . . . 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasáboptetősor egyszeri beiktatásáért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr

Nyitltér 4 hasáboptetősorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szombat, február 2.

23. szám.

A főrendiházi üzenet a képviselőházban.

A költségvetési vita letárgyalatott két nap alatt, hogy aztán minél több időt lehessen szentelni a zsidó-keresztény házasságról szóló törvényjavaslatnak. Azt lehetné az ember, hogy az ország sorsa függ ettől a vitától.

Ez a vita és a függetlenségi párt-
nak a választókhoz intézett manifestuma képezi a nap legújabb politikai eseményeit. A vitának részleteit megtalálják olvasóink országgyűlési tudósításainkban, a kiáltványt pedig fentebb röviden ösmertettjük.

A képviselőházi vitában igen jellemző az, hogy az ellenzéki szónokok mind támadólag lépnek fel a kormány ellen, holott a törvényjavaslat első tárgyalásakor legnagyobb részök pártólólag emelt szót.

Az országgyűlési tárgyalások lefolyása következő volt:

Budapest. jan. 31.

A zsidók és keresztények közötti házasságról szóló törvényjavaslatra vonatkozó főrendi üzenetet tárgyalta a képviselőház, mely régen volt oly népes mint ez alkalommal.

Nagy figyelemmel kísérték Tisza Kálmán indoklását, határozati javaslatamellé s zajosn megjelenezték azon kijelentését, hogy igen helyesnek és parlamenti szempontból szükségesnek tartja miszerint a nemzet a választások alkalmával nyilatkozzék.

Utána I r á n y i szolt, többször erősen apostrophálva a főrendiházat, mely mostani alakátban tovább fenn nem tartható. A kérdés érdemére nézve tanulság volt a a tör-téntekből, hogy előbb a főrendiházat reformálni s a javaslatot korábban beterjeszteni kellett volna; végül, hogy a reformokat mindig a maguk teljességében és csonkítatlanul kell initiálni. Nagy zúgás támadt, midőn azt állítá, hogy a főrendek elfogadták volna a kötelező polgári házasságot, melynek érdekében szónok most újra határozati javaslatot adott be.

Utána N a g y István és H é r i c s A n-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A JÁTÉK ÁLDOZATA.

Franzia novelle.

— Kíváncsi vagy tudni, hogy mint ismerkedtem meg menyasszonyommal? — szöla Lange Gusztáv barátom, midőn épen utban valánk menyasszonyához, hogy oltárhoz vezessük.

— Elmondom. Régi történet, egyszerű, de igen tragikus.

Kevéssel azon idő után, melyben az „aranyhídeglés“ Kaliforniában kitört, mint tudod, az elsők egyike voltam, a kik kíváncsiak voltak, hogy az arany, a mennyire lehettek az arany reményben, hogy nagy gazdagságot szerzünk össze. Itthon nem volt reményem semmire; használtam az alkalmat s egy csomó válogatot barátom társaságában kíváncsi voltam az arany országába. Rögtön a bányákhoz utaztunk.

Szomorú csalódással láttuk, hogy „nem mind arany, a mi fénylik“ sőt hogy vannak olyan földek, melyek még csak azt sem nyujtanak, a mi fényes.

Legmegfeszítettebb fáradozásunk mellett sem tudtunk annyi aranyat ásni s mosni, a melyből megélhetünk volna; utunk költségeit nem is említve, s így apránként kezdtünk hajunkba markolni.

Egy hónapig működünk már s a végső nyomorra jutánk. Egyik azt mondá: itt van, a másik, hogy ott az arany, a harmadik, hogy: nincs sehol! s apránként beláttuk, hogy e harmadiknak volt igaza.

Pedig arany sok volt az országban, csak hogy nem a bányákban, legalább nem a mi bányákban, hanem a tőkepénzesek zsebeiben, mert minden módtalan drága volt. A kenyeret majd ugyanakkora darab arany-
rúggal kellett megfizetni, s néha nem is adták.

Természetesen, ha a tanyákon átutazó

tal beszéltek antisemiticus irányban a javaslat ellen, Tisza indítványának csak első részét fogadván el.

I s t ó c z y, többször nagy derűtségtől kisérvé, a szélsőbalt vádolta filosemita politikával és fenyegett a választásokkal; hangsúlyozva, hogy az ellenzék „a capite et membris“ reformálni kell. — Egyszerűen a javaslatnak napirendről levételével szavaz.

H o f f m a n n Pál a miniszterelnök határozati javaslatát mellett nyilatkozott. Herman Ottó pedig úgy beszélt, hogy Pulszky Agost annak beszédét „álaraz alatti antisemitismusként“ mondá. A p p o n y i Albert gróf arra kérte az elnököt hogy a szavazásnál két részre ossza Tisza Kálmán határozati javaslatát.

S z i l á g y i Dezső háromnegyed óráig tartó beszédben támadta meg a kormány magatartását, főleg azt, hogy az uralkodó Tisza Kálmán javaslatára a főrendiház két tagját hivatta Bécsbe. Ezt szóló a parlamenti kormány elveivel össze nem férőnek mondja.

Az ülés végén Tisza Kálmán válaszol még Szilágyi támadására, zajos tapsok közt utasítván vissza minden vádat, melyet az ráhalmozni igyekezett. Igéri, hogy a többire nézve következő ülésen fog nyilatkozni.

Február.

A mai tárgyalást megelőzőleg I s t ó c z y szolt személyes kérdésben s azt mondá, miszerint Herman Ottóról e kifejezés: „haszontalan, hitvány csavargó“ nem az ő (Istóczy) lapjában, hanem egy kecskeméti újságban volt, mint a szegedi választók véleménye. Herman erre kijelenté, hogy Istóczyval nem áll szóba.

Erre az üzenet feletti vita folytatottván, K ó r s i Sándor szolt az ellenzéki támadások ellenében, erős érvekkel Tisza Kálmán határozati javaslatát mellett. A határozati javaslatot fentebb egész terjedelmében közöljük.

S i m o n y i Iván ismert irányú felszólalása után H e g e d ű s Sándor beszélt, a ház osztatlan figyelmétől kisérvé, humorral és sarcasmussal tevén neveltségessé Herman Ottó fejtegetéseit, melyek oda concludáltak, hogy az általa említett három nagy forradalom következményének kellene lenni, hogy Tisza Kálmán hagyja el miniszterelnöki helyét. Épp oly sikerrel polemizált Pulszkyval és főleg Szilágyi Dezsővel, — végül elfo-

gadván a miniszterelnök határozati javaslatát.

Öt percznyi szünet után U g r o n Ákos beszélt, — védelmébe vévén — a főrendi ellenzék, polemizálva Irányival és Tisza Kálmán azzal vádolva, hogy a pápai nuntiusnál is védelmet keresett a házassági javaslat számára. Elfogadja Szilágyi határozati javaslatát.

Most Tisza Kálmán emelt szót, a ma is igen látogatott ülés figyelmét egész végig lekötve. Mindenekelőtt azon vádat czáfoltá meg, mintha a javaslat akkor adatott volna be, mikor az antisemita mozgalom már elhatalmosodott. A javaslat már évek előtt adatott be, csak tárgyalásra került később a sor.

A főrendi szavazásról szólva, rámutatott arra, hogy beteljesült jóslata: Istóczy az antisemitismus győzelmeként ünneplé tegnap a főrendiház szavazatát. — Szolt a felsőház reformjáról, melynek szükségét nem most, de régen fölismerte s zúg derűtséget keltett, midőn Herman Ottóval szemben, rámutatva a szélsőbaltak éppen most közzétett programjára, melyben szabadság, egyenlőség mellett csehrendszer és antisemitismus szerepel — fejtegette, hogy mi hát az „öszinte szabadelvűség.“

Épp oly tartós nagy derűtséget keltett a miniszterelnök, midőn Szilágyi ama vádjá ellenében, hogy „homályban settenkedik“ rámutatott arra, hogy a mérsékelt ellenzéki kör elhatározta, miszerint nem enged semmit nyilvánosságra hozni amaz értekezletéről, melyben a főrendi üzenetet tárgyalta.

Végül nagy hatással és meggyőzően szolt a — korona — s a kormány magatartásáról ez ügyben. Szavait hosszantartó helyeslés, éljenzés kísérte.

Szilágyi, Tisza, Pulszky még szavaik helyreigazítása végett szoltak s ezzel az ülés véget ért.

Szólásra vannak még felírva: Mezei Ernő, Mocsáry, Helfy, Krisztinkovics és Gündöcs. A kormánypart részről Dárday és Lánzy kitöröltették neveiket. Legközelebbi ülés hétfőn.

Körössy Sándor orsz. képviselő beszéde a főrendiházi üzenet feletti vitában.

Körössy Sándor: T. képviselőház! A napirenden levő tárgyban eddig lefolyt vita sajtóságtól képet teremtett e házban. Midőn

Különb 26 éves, jólképzett, finom ember volt, tökéletesen az, a mit nyelvünk „fashionable home“ által oly gyönyörűen kifejez.

Minél tovább voltunk együtt, annál jobban megszerettem, és átkoztam a pénzszerzést, mely az isten képeire teremtett embert megelégedezteté, hogy embertársa hasonló hozzá, s különbséget látat vele, mert amannak kevesebbje van e világ szennyéből vagy sárga homokból, mely után úgy epedünk.

Több hétig együtt dolgozánk, mi közben egyik mindig bejárt a közeli városba élelmi szerekért, mert a vad igen megritkult körünkben s a vadászat idővesztégetes volt.

Henry sokszor ült gondokba merülten a kunyhó ajtajában és sápadt, sovány arcát az ég felé fordítva, sohajtozott:

— Oh istenem, lesz-e eredménye egykor e gyilkos fáradalmaknak? Viszont fogom-e látni Agnesemet? Hü marad-e? Enyém lesz-e?

Megigérte, hogy hü fog maradni akár évekig s én hiszek, mert igen szeretett s lehetetlen volt, hogy szüleinek pénzéhez elveit ossza.

De ah! az idő sokat megváltoztathat!

Oly hosszú ideig várni lehet-e egy leány, s engem nyomorom és a nem testi-erőmhöz illő munka elveszt! Erzem, hogy kora siromat Kaliforniában találom, s idegenek közt adom ki lelkeket.

Sirt s én nem tudtam öt vigasztalni. Hasonló nyomort én is érezek, bár én rámm gondolt senki vágyggyal és reménnyel! s az sem bántott, mint fogok meghalni, inkább az, hogy mint fogok megélni. Eh mit, midőntam neki, sokan meggagdagodtak már itt, a kik szegények voltak:

— De sokan el is pusztultak!

Az is igaz volt. Nem szólhattam

azon kérdésről kellene tanácskozni, hogy „a keresztények és izraeliták közt köntendő házasságról“ szóló törvényjavaslatra vonatkozó főrendiházi üzenettel szemben minő állást foglaljunk el: egyik képviselőtársam beszél az antisemitismusról, a másik beszél a házasság felbonthatatlanságáról, a harmadik beszél a kath. hitelvekről, a negyedik megelégedzeté a függetlenségi pártot antisemiticus hajlamaiért, az ötödik boszankodik, hogy miért nem hagyja el a miniszterelnök ur elnöki székét?

S ez, azt hiszem a miniszterelnök ur által benyújtott indítványának, némely ellenzéki képviselőtársaim előtt a legnagyobb hiányt képezi. Ugy látom t. ház, hogy sok ellenzéki képviselőtársam nem azon boszankodik, hogy miért nem fogadta el a főrendiház azon törvényjavaslatot, mely a szabadelvűségnek minimumát képezte, hanem azon boszankodik, hogy miért nem bukott meg ez alkalomból a kormány, és miért nem hagyják ott a miniszter urak bársonyszékeiket. (Ugy van! a jobboldalon.) Hát biz ez nagy baj, elismerem, az ellenzékre, de nem baj, sőt haszon a hazára nézve. (Ugy van, úgy van a jobb oldalon. Ellenmondás bal felől.)

Tegnap Hermann Ottó tisztelt képviselőtársam az államférfiu fogalmát elemezvén, azon eredményre jött, hogy a miniszterelnök ur akkor tenné a háznak a legjobb szolgálatot, ha helyét elhagyná. Hát ez t. képviselőtársamnak nézete; de engedje meg, hogy mi is itt élő teremtsései vagyunk az istennek, (Nagy derűtséggel, Halljuk! Halljuk! Jobb felől.) és nekünk gondolkodni képes embereknek ellenkező nézetünk van. Mi azért tartjuk a miniszterelnök urat államférfiúnak, mert daczára azon sok személyes támadásoknak, melyek őt e házban és e házon kívül érik, bir annyi lelki bátorsággal, hogy megmarad helyén és meggyőződése szerint tovább szolgálja hazáját. (Helyeslés a jobboldalon.)

En részemről azon miniszterelnököt nem tartanám államférfiúnak, sőt még alkotmányos miniszternek sem, aki azért, mert egy törvényjavaslatot a főrendiház nem fogadott el, már elhagyná helyét. (Helyeslés a jobboldalon.) Az az igazi államférfiu, a ki meggyőződése szerint hazájára nézve helyes tervvel bir, ha akadályokba ütközik, nem ijed meg, hanem: „Si fractus illabatur orbis in pavidum ferient ruinae“ megmarad helyén, és elhárítván az akadályokat, megvalósítja tervét: Herman Otto t. képviselőtársam tegnapi beszédeben felemlítette azon 3 nagy korszakot,

ellene semmit. De a mi telepünk jó helyen volt.

A kemény munka az aknában, s a nap pal és éj szele, forrósága, változása, kód és eső csakugyan megingatták Henry egészségét. Beteg lett és nyomorultan hentergett a kunyhóban. Én ápoltam, a mennyire lehetett s kevés idő múlva helyreállt annyira, hogy elhagyhatta a bányákat, de nem annyira, hogy dolgozhatott volna bennök.

— Ha gazdagon nem térek is haza! — mondá gyenge hangon, — de legalább meg-halni, hogy imádtott Agnesem helyzetéből naponként láthassa sirköveimet.

Szomoruan elváltunk. Ő ment, én a bányákban maradtam.

Az én erős testalkatom kiállott minden viszontagságot. Fáradságot a lehető legjobb eredmény koronázta. Elég aranyom volt, hogy abba hagyhattam az aranyásást s pénzemet másként kamatoztathassam.

Elhatároztam, hogy San-Franciscóban valamely üzletet kezdek.

Szép nap volt, midőn ez élénk városba beértem. Egyik utcán egy ember borult nyakamba. Meglepetten ismertem reá. Henry volt.

— Kedves barátom! — kiáltott rám ragyogó szemekkel. — mint örvendek, hogy láthatom. Azt hittem, elpusztult a bányákban, kétszeres öröm rám nézve, hogy ez nem történt, sőt jobb szinben láthatom, mint valaha.

— Nincs okom panaszkodni — mondám — de hát ön? mit keres ön itt? Azt hittem, régen Európában van.

— Oh én igen jól érzem magamat. Ide érkezem, kis tőkepénzzel kereskedni kezdek. A szerencse annyira kedvezett, hogy most gazdagnak mondhatom magamat.

— Egészsége is jó van? Egészen meg-erősödött.

— Minden tekintetben jól érzem maga-

Lapunk mai számához Mauthner Ödön árjegyzéke van csatolva.

mely az emberiséget, az ő szavai szerint, a civilisatióba bevezette.

Nagyon jól tette t. képviselőtársam, hogy ebben a clericális antisemiticus levegőben egy kissé szellőztette e három nagy korszakot, mely az emberi fejlődésnek valóban sarkpontját, kiindulását és alapját képezi. En ma a két első korszakról nem akarok szólni, hanem szólni akarok éppen a főrendiház üzenete alkalmából, a harmadik korszakról, mint a mely a két elsőnek, folyománya, és a mely a mai állami és társadalmi életnek alapkövét képezi. Közel száz éve t. ház, hogy ama nagy szellemi mozgalom, mely Európában először Franciaországban indult meg, a francia törvényhozás, a nemzeti törvényhozó testület, kimondotta azon elvet, hogy az ember szabadnak és jogokban egyenlőnek születik, és annak marad.

Ugyanakkor mindazon intézmények, melyek a jogegyenlőséget, vagy szabadságot sértették, eltöröltettek. Eltöröltették a nemesség; eltöröltették a rendi megkülönböztetés; eltöröltették a hűbéri kormányzat; eltöröltették a lovagi rend; szóval eltöröltették minden, ami a szabadságot vagy a jogegyenlőséget sértette. A francia nemzetgyűlés által kimondott azon nagy elvek azóta a művelt emberiség közkincsévé váltak, és ma minden polgári állam alkotmányának sarkkövét képezi. De ez nem történt minden áldozat nélkül.

Azönkényhatalom birtokosai, a kiváltságok élvezetéhez szokott osztályok göresően ragaszkodtak jogaikhoz, és a népek csak véralázotok árán sikerült ama nagy vívmányokat megszerezni. Hazánk még ezen időben sok a kiváltságok sziklavára maradt, és csak 1848-ban döntötték le ama választalak, melyek a magyar társadalmat tagozatokra darabolták. Ledöntették tehát akkor, midőn ismét a francia nemzet, mely a restauráció idejében ráragott bilincseket szétverte, újra zászlójára tűzte a szabadság jogegyenlőséget és testvériséget nagy elveit. A francia nemzet, eme jelszavait hangoztató kiáltások áthallatszottak az Apennineken, és Olaszországban keresztül behatoltak Magyarországra.

Fellelkészült törvényhozásunk ekkor eltörölte az embert lealázó urbériiséget; megalkotta a felelős kormányt, megteremtette a népképviselőtől alapuló képviselőházat, szóval megteremtette az új Magyarországot. Részint az idő rövidsége, részint a rákényszerített önvédelmi harc miatt a magyar törvényhozásnak nem volt ideje egy ódon intézményt újra felépíteni és ezen ódon intézményt reformálni későbbi, bekés időkre volt kénytelen halasztani. — Ez az ódon intézmény a főrendi ház volt. — Az őhajta vált békés idő 1867-ben elérkezett és azóta kormányainak vagy nem volt idejük, vagy megelégedtek ezen intézményről, tény az, hogy az ódon intézmény ma is, igaz az öt megillető helyen, a muzeumban fennáll.

Bár mindenki tudta, hogy egy népképviselőtől szervezett második kamara egy hivatali és illetési előjoggal felruházott tagokból álló főrendiház mellett megnevelhet, de mindamellert ezen főrendiház reformálását, senki sem sürgette. (Ellenmondások a szélső baloldalon. Halljuk! a jobboldalon.) És miért? Mert, noha a nemzetnek életkérését képező, nevezetes törvényjavaslatok

tárgyaltak, tárgyalatott nevezetesen 1867-ben a personal-unión alapuló közjogi viszonyunknak módosítása, tárgyalatott ezen kívül tömérdek, a nemzet életédekeibe vágó fontos törvényjavaslat, mindamellert ezen főrendiház a maga létezésének soha a legkisebb jelét sem adta.

Csanády Sándor: Elég fájdalom!
Körösi Sándor: És most mi történt?
Ez a kiváltságos tagokból álló főrendiház visszautasította, és még az általános tárgyalás alapjául sem fogadta el a keresztények és zsidók közt köntendő házasságról szóló törvényjavaslatot, noha azt a nemzet választott képviselői nagy többséggel két ízben elfogadták. A főrendiház ezen törvényjavaslatot minden indoklás nélkül jónak látta kétszer a képviselőházhoz visszaküldeni.

Elismerem, hogy a főrendiház, midőn ezen törvényjavaslatot még általánosságban sem fogadta el a tárgyalás alapjául, csak jóval élt, és bármiképp rendezük jövőre is felső házunkat, meglesz annak mindig azon joga, hogy a képviselőház által elfogadott, de általa a házra nézve veszélyesnek hitt törvényjavaslatot visszautasítsa.

De ha meggondolom a napirenden levő törvényjavaslat tárgyát, ha gondolom azon célt, melyet ezen törvényjavaslat elérni óhajt, azon hit keletkezik bennem, hogy egy, a nép választottaiból és a fejedelem által korlátozott számban kinevezett tagokból álló felsőház ezen törvényjavaslatot, mint a polgári szabadságnak, mint a szabadelvűségnek csak a legkisebb mértékét, okvetlenül elfogadta volna. A főrendiház visszautasító üzenete t. ház bennem azon meggyőződést kelti, hogy Magyarországon a szabadság és jogegyenlőségért való küzdelemnek, az arisztokratia és demokratia közti harcnak még nincs teljese vége, és a szabadelvű pártnak, a szabadelvű eszmék pártolójának ébren kell lenniük és ezen végvonaglásban levő reaktionárius áramlatok kello korlátok közé kell visszautasítaniuk.

Ha azt akarjuk, t. ház, hogy az összes művelt világ által szabadelvűnek ismert és elfogadott eszmék hazánkban megvalósításának, ha azt akarjuk, hogy egy oly házassági törvényt alakítsunk, mely minden hitfeleketnek dogmáitól mentes legyen, ha azt akarjuk, hogy Magyarországra a modern államok sorába felvéssék, ugy nekünk, a mint tegnap Irányi Dániel képviselőtársam helyesen jegyezte meg, legelső kötelességünk a főrendiházat rendezni és szervezni. Ezen rendezés alkalmával ki kell onnan kiszűrbölni legelőször az indigenákat, mert csakugyan képtelenség az, hogy oly emberek, kik az országnak nem polgárai, kik ennek terheiben nem részesülnek, vagy más államnak nem polgárai, de más állam törvényhozó testületének tagjai, azok idejöjjenek vagy idehozzassanak és nekünk törvényt csináljanak, ez tarthatatlan állapot.

Említtettem, hogy a főispánokat is ki kell zárni. Nézetem szerint ki kell onnan zárni minden hivatalos kiváltság jogán ott ülő tagot. Az egyházi tagokat azonban megvalom nem kívánom a főrendiházból kizárni, de az egyház képviselőit aképp akarom módosítani, hogy ott nemcsak egy hitfeleket papjai, hanem minden törvényesen bevett vallásnak képviselői helyet foglaljanak. En nem tartok Voltairrel, a ki az egyház és pap közt különbséget nem tudott tenni,

hanem mindkettőre ezt kiáltotta: Ecce razet infamē (Derültség.) Igaz, hogy a történelem Franciaországban mutat fel példákat, hogy a zsarnokságnak leghívebb eszközei a papok voltak, és I. Napoleont azon nyilatkozatra jogosíthatják: az államtanácsban praefectusjaimmel, gendarmesaimmal és papjaimmal mindenkor azt fogom tenni, a mit én akarok. Igaz, hogy e Restauratio korában az Ancien Régimel a régi kormányzat visszaállításának hívei a papok voltak és X. Károlyt esküszegésre kényszerítették; de hát a francia papok hibájáért csak minden nemzet papjait vádolni és elítélni nem lehet, különösen nem a magyar papságot, mert Magyarországon minden vallásbéli pap a multban is polgárnak tartotta magát, megtette e hazában régebben is kötelességét, megfogja tenni ezután is. (Helyeslés jöbbsel.)

Áttérek most más t. ház annak a kérdésnek a fejtegetésére, hogy mit tegyünk a főrendiház üzenetével szemben? Ezen kérdés megoldására három határozati javaslat fekszik a t. ház előtt. Az elsőt a t. miniszterelnök nyújtotta be, a mely első részében így hangzik: „Mondja ki jegyzőkönyvi határozattal a ház, hogy a további üzenetváltástól eredményt nem várva, a főrendiház által ismételt visszautasított törvényjavaslatot ahoz visszaküldeni, és azt a hozzájárulásra felszólítani nem fogja.“ Második része a következő: „de meg lévén győződve arról, hogy az ily módon függőben maradt kérdések megoldása szükséges: elvárja a kormánytól, hogy az erre alkalmasnak mutatkozó időben egy, ezen célnak megfelelő törvényjavaslatot terjesszen be.“

Sokan e határozati javaslatnak csak első részét hajlandók elfogadni, míg a második részét nem fogadják el. Szilágyi Dezső képviselő ur határozati javaslatában pedig csak az van mondva, hogy mondja ki a ház, hogy a kormány javaslatát nem fogadja el. — De hogy micsoda positiv javaslatot fogadjon el, arról nem olvastam semmit.

Irányi Dániel t. képviselő társam már nem egyszer, hanem egy enuntiatio mellett óhajta levétetni a napirendről a törvényjavaslatot, annak kijelentése mellett t. i. hogy a képviselőház továbbra is megmarad a kötelező polg. házasságra vonatkozólag hozott határozata mellett. Napirendről levélt t. ház én tökéletesen helyeslem mert egy oly kiváltságos főrendiházról, minő a mostani, azt nem lehet remélni, hogy e törvényjavaslatot elfogadja, annál kevésbé lehet remélni, hogy a szabadságnak nagyobb mérvét magában foglaló általános kötelező polgári házasságot fogadja el.

A képviselőház méltóságával nem egyeztethető össze az az indítvány, mely a törvényjavaslatot egyszerűen kívánja a napirendről levétetni; nem lenne összeegyeztethető azért, mert ezt a törvényjavaslatot a képviselőház szükségesnek, czélszerűnek látta és azt nagy többséggel elfogadta.

Ha már most minden enuntiatio nélkül veszi le a képviselőház a napirendről a törvényjavaslatot, ugy könnyen annak a magyarázatnak engedhet tért, hogy a képviselőház az ezen törvényjavaslatban foglalt elvet feladta. Ily magyarázatra pedig tért nyitni véleményem szerint nem szabad. Nekünk határozottan ki kell jelentenünk, hogy azon czél elérése, melyet a napirendről le-

venni szándékolt törvényjav. kitűzött, a ház továbbra is törekedni fog.

Jeleznünk kell, hogy a magyar állam azon jogát, hogy a házassági jogot kizárólag minden más hatalomtól, egyedül ő van jogosítva rendezni törvény által, soha fel nem adja, arról le nem mond, sőt a legközelebbi jövőben azt a kötelező polgári házasság behozatalával szabályozni fogja. — Azon közpöri és a jogegyenlőséget sértő főrendiházi felfogással szemben, mely a főrendiház többségénél észlelhető, a képviselőház összeségének, mint népképviselőnek, de különösen nézetem szerint a szabadelvű pártnak ki kell jelentenie, hogy a már fennálló szabadelvű intézmények, fenntartásáért és a még hiányzó szabadelvű intézmények létesítéséért a képviselőház továbbra is küzdeni és harcolni fog. (Helyeslés jöbbsel.) Mivel pedig én ezen enuntiatiot a miniszterelnök ur által benyújtott határozati javaslat második részében implicité ben foglaltam értelmezem: azt elfogadom.

Az Irányi Dániel képviselő társam által benyújtott határozati javaslatot azért nem fogadom el, mert annak a kötelező polgári házasságra vonatkozó része oly valamit tartalmaz, a mi nézetem szerint felesleges, mert éppen maga említette, hogy a képviselőház csak mostanában fogadta el elvbén a kötelező polgári házasságot.

Mért kellene tehát azt nekünk most megújítanunk, éppen most, mikor a társadalom nagy rétegében a kedélyek ugy is fel vannak zaklatva; miért kellene nekünk a felzaklatott kedélyeket ok nélkül hazra provocalunk? E határozat, ha most újra ki nem mondjuk is, továbbra is érvényben marad és annak erkölcsi ereje a jövő országgyűlést, illetőleg a kormányt mindig kötelezni fogja.

De a miniszterelnök ur által beadott ezen határozati javaslat második részében benne van a kötelező polgári házasság is, és pedig hogy ezen célnak megfelelő javaslatot terjesszen be. — Kérdem mi volt a levétetni szándékolt javaslatban a czél? Az, hogy hazánkban többé a valláskülönbőség akadályul ne szolgáljon a különböző vallású polgárok házasságkötésénél; az hogy a házasságok a polgári hatóságok előtt köttessenek, hogy a külföldön kötött házasságok érvényessége elismertessék. Én nem ismerem a házasságkötésnek oly formáját, melyben a most mondott czélok oly teljesen elérthessenek, mint az általános kötelező polgári házasságban.

Amint Szilágyi Dezső képviselő társam contemplant, hogy t. i. hozzassék egy általános házassági törvény, ez nézetem szerint ismét csak szerencsétlenség lenne az országra, mert abban a törvényben szabályozhatja a törvényhozás a házassági jogot, de azt semmiféle vallás papjának nem parancsolja, hogy hitelvei ellenére nem a keresztényt és keresztényt összeadjon. Ha tehát az ő javaslatát lépne valaha életbe, a mellé az u. n. „Noth-Civilehe“ lenne szükséges. Már pedig megint nem lenne egységes házassági törvényünk.

A „Noth-Civilehe“ előnyökben nem concurálhat soha a kötelező polgári házassággal. Az előadott okokból a miniszterelnök ur által benyújtott indítványt egész terjedelmében elfogadom. (Helyeslés jöbbsel.)

— Ostromállapot Bécsben és környékén. A bécsi hivatalos lap az őszminiszterium egy rendeletét közli, melyszerint Bécs, Korneuburg, és Wiener-Nestadt területén kivétel nélkül intézkedések vétetnek foganatban. Ez intézkedések alapján minden gyanus levelet vagy nyomtatványt azonnal elkobozhatnak. Egy másik rendelet az esküdtst z é k i b i r á s k o d á s t b e s z ü n t e t t i.

A függetlenségi párt nyilatkozata.

A választások pótelegnek s ezen körülmény készíti a pártot arra, hogy nyilatkozatát — jobban mondva kiáltványát — kibocsássa a magyar néphez s hivatkozzék annak józan gondolkodására és igaz honszeretetére.

Természetesen ezen pártnyilatkozat nem tartalmaz sok új dolgot. A régi hangzatos szavak ezek új formába öntve.

Kijelentik hogy a horvát kiegyezés megváltoztatását fogják követelni. Közvetett adókból nem akarnak egy fillért sem másnak adni, az adóbehajtás és más hasonló zaklatástól, az adózó megkíméltséék. Büntető ügyekben az esküdtstéki eljárás hozasék be.

Azután jön a zsidóság kérdése. Természetes hogy ezen kérdés elmérgesedésének az Tisza kormány az oka.

Négy pontban van lefektetve azon tendók sora mik e kérdésben a függetlenségi párt által követeltetett ígértetnek u. m.

1. Szóllítassék fel a hazai zsidóság, hogy hitágazatait reformálja és szüntesse meg ősi szokásait. Tartson országos zsinatot s törekedjék a magyar nemzetével egyenlő történelmi alaphelyre helyezkedni.

2. Szerveze egyházát és hitközsegeit.

3. Rendezze és fejlessze kebelében a közoktatást.

4. Akadályoztassék meg a külföldi zsidóság beköltözése.

Hanem midőn a pártban ezen pontok

mat. Testileg, lelkiileg és pénzügyileg. Régi erőm, munkakedvem és reményem vissza-tért.

— Hát Agnes?
— A legjobb hírek felőle, Választ kaptam tőle levelemre. Irja, hogy atya szerencsétlen volt üzletében s meglehetősen szegénységre jutottak. Ez kell nekem. Alig várom, hogy haza utazhassam, hogy eléjök állhassak a szüleimnek, kik egykor szegénységemért megvetettek, s mondhatom: most én vagyok gazdag, s ti szegények, adjátok nekem lányotokat. Még egy pár nap és én boldog leszek. Hol van ön szállva?

— Még sehol.
— Jöjjen hozzám és lakjék nálam. Ha üzletet akar kezdeni, én segíteni fogom.

Megköszöntem szívességét s vele mentem.

Nagyszerű üzlete volt. Csodálatosan meggazdagodott.

Három hónapig éltünk együtt, én segítettem neki, s ez idő alatt csak olyan gazdag lettem mint ő.

Ó vakmerő volt vállalkozásaiban. Bees-vágya elragadta, a szerencse mindig kedvezett neki.

— Palotát akarok Ágnesemnek építeni, s lenézi a hitvány embereket, kik mig szegény voltam, semmibe sem vettek, — mondá sokszor, s midőn ovatosságra intém, így felelt:

— Ne féltsen engem, Aladin lámpája kezében van, engem a sors tenyerén hordoz!

Meg kellett győződnöm, hogy igaza van, mert minden vállalatát sikerült s ugy ömlött lábaink elé a pénz, mint az eső.

Három hónap mulva befejeztük minden függő üzletünket, mindenünket pénzé tet-tük, s a készpénzben megosztózkodtunk.

— Legyen fele az öné, mondá nekem, miközben bankjegyeit egy hatalmas vidrabőr tárczába tömte. — Ön jó barátom volt nyomoromban, osztózzék szerencsémbe is. Holnap utazom. Hát ön mit akar tenni.

— Önnel megyek.
— Annál jobb.

Még az nap jegyet váltottunk egy gőzhajóra, mely másnap Európába szándékozott utazni.

Málhánk igen csekély volt, de a börtár-czáink oldalainkon egyegy bitoralmat képviseltek. Az utolsó éjt egy hotel garniban töltöttük a tengerparton.

A kávéházban tekéztünk egyet. Mióta Franciaországot elhagyók, nem gyakoroltuk.

A mellékszobából élénk zaj hallatszott. A parthie végeztével benéztünk oda.

Egy emberekkel tömött játék-barlang volt.

— Megkísérlem Aladin lámpáját — mondá Henry. — A gőzös korán indul, nem érdemes lefeküdni. No ne féljen, — folytató, midőn elborult arczomra tekintett, — kicsinyben fogok játszani.

En kezet fogtam vele s szobánkba vonultam. Lefeküdtem, de nem tudtam nyugodni. Fölöltöztem s ismét lementem a kávéházba.

Henry adta a bankot, fáraót játszottak. Areza ragyogott, előtte nagy halom arany hevert.

— Aladin lámpája világít, — sugá nekem, midőn melléje léptem.

Unottan mentem vissza a tekeasztal felé, egy lapot vettem kezembe.

Tíz percenél több nem telt el, midőn egyszerre zaj hallatszott a mellékszobából. Midőn föltekinték, egy földült külsejű ember rohant ki az ajtón.

Alig ismertem benne Henryre, ily rövid idő alatt embert ennyire megváltozni még nem láttam soha. Mintha napokat élt volna át e tíz perc alatt.

— Vége van mindennek, — hörgé s egy székre hanyatlott.

Kezében valamit tartott. Megnéztem, a nagy vidrabörtérébe volt üresen. Tíz perc alatt mindenét elvesztette. Aladin lámpája kialudt.

tárgyaltak, tárgyalatott nevezetesen 1867-ben a personal-unión alapuló közjogi viszonyunknak módosítása, tárgyalatott ezen kívül tömérdek, a nemzet életédekeibe vágó fontos törvényjavaslat, mindamellert ezen főrendiház a maga létezésének soha a legkisebb jelét sem adta.

— A del termében 1884. d. e. 10 órakor Fontos ügyek.

— Meghí koi tanár u 5 órakor a vár sárnap megünn szerű felolvasás ség tisztelttel elnöksége.

— Kozm ur, vagy helye telephen lévő ruár 7-én regg udvarán, a kül kiosztani; mely zottmány és a és az egész g meghívom. De Koszorus Lajos elnök.

— A keré haljuk egy tánc indult meg, sőt nyost jelezhetj keretén belül e r o a " termül kedő ifjak min szoktok rendez lesz a legsikeri

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

— Tiszt események ann mai számában a mes csevegései a kránzchenról szóba kell össe chen oly fénye Debreczenben a keznek. Az aris dékről nagy szá lésezen volt dis letben a tiszt meg. A négyese katoná banda és tak. A jelenvalt neveit jegyeztük gr. Korniss Zsig né, gr. Bethlen Sarolta, gróf Starszinszkyne, báró Wangerhe Görbitz ázrede nák százasdosné, Béla százasdosné főhadnagyne, He Manó Gyuláne (F Irén, Veres Lás ban) Balásky B Béressy Gizella Jánosné, (Szulá Szabó Mariska, rek, Fráter Ann Hegedüs Irma,

tárgyaltattak igen zajos és erős vita támadt, s Helffy, Barta és Eötvös ki-jelentették, hogy ezen pontok nem egyebek, mint Istóczynak tett koncesszió. Györffy Pető pedig azt mondja hogy úgy véli, mi-szerint ezen pontok Verhovay programmjá-ból vannak kivéve.

Sokan aztán ott hagyták az értekezle-tet, a megmaradtak pedig elfogadták a ma-nifesztumot.

Napi hírek.

— A debreczeni ref. egyház tanács-termében 1884-ik évi február hó 3-dik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik Tárgy: Fontos ügyek.

— Meghívás. Nt. Csiki Lajos főis-kolai tanár ur e hó 3-án vasárnap délután 5 órakor a város háza nagy termében „A va-sárnap megünneplése Angliában“ című nép-szerű felolvasást tart, melyre a n. é. közön-ség tisztelettel meghívatik. Az iparos kör-elnöksége.

— Kozma Ferencz miniszteri tanácsos ur, vagy helyettese, a debreczeni m. k. mén-telepben lévő 151 darab mént, a f. é. fe-bruár 7-én reggeli 8 órakor fogja a méntelep udvarán, a különböző fedezettési állomásokra kiosztani; mely kiosztásra a lötenyész-tő bi-zottmány és a gazdasági egyesület tagjait és az egész gazda közönséget tisztelettel meghívom. Debreczenben 1884 február 2-án Koszorus Lajos k. lötenyész bizottmányi elnök.

— A kereskedő ifjak körében egy haljuk egy tánczestély rendezésére mozgalom indult meg, sőt mint csaknem egészen bizonyost jelezhetjük, hogy az még a farsang keretén belül e hó 22-én pénteken a „Korona“ termeiben fog megtartatni. A kereskedő ifjak mindig kedélyes mulatságokat szoktak rendezni, s ez bizonyosan egyike lesz a legsikerültebbeknek.

— Tiszti kränzchen. (Fontos politikai események annyira igénybe veszik lapunk mai számában a helyet, hogy tudósítónk szel-mes csevegéseit ezuttal nem közölhetjük s a kränzchenről szóló részletes tudósítást pár szóba kell összefoglalnunk. Szerk.) A kränz-chen oly fényes, pompás volt, a milyenre Debreczenben az utóbbi években nem emlé-keznek. Az arisztokrata világ helyből és vi-dékről nagy számban volt jelen, a terem iz-lésesen volt díszítve, a hölgyek gazdag toi-letben a tisztikar teljes számban jelentek meg. A négyeseket 80—84 pár tánczolta; a katona banda és a Magyarai testvérek játsz-tak. A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit jegyeztük fel: gr. Degenteld Józsefné, gr. Korniss Zsigmondné gr. Csáky Kálmán-né, gr. Bethlenné Mikó Róza, gróf Bethlen Sarolta, gróf Dezsőffné Bay Berta, gróf Starszinszkné, báró Fischer tábornokné, báró Wangenheim Irén, Ditrich ezredesné, Görbitz alezredesné, Pflügel kapitányné, Jo-nák századosné, Farkas századosné, Szláv-y Béla századosné, Álgya századosné, Weiser főhadnagy, Haldné Inre Ilona főhadnagy, Manó Gyuláné (főhadbíró neje Kassáról) Manó Irén, Veres Lászlóné, Huzly Luiza (páholy-ban) Balázs Biri, Bay nővérek (páholyban) Béressy Gizella, Ferenczy Elekné, Szögyény Jánosné, Szulányi Anna, Szabó Gáborné, Szabó Mariska, Fráter Erzsike, Markos nővé-rek, Fráter Anna (Er-Semjén) Tikos Mariska, Hegedüs Irma, Révész Gizella, Götl Anna,

Altmann Matild, Sesztina Ilona, Pallay Gi-zella, Antal Anna, Gerébi Gizella, Csanády Ilona, Schmid Paula, Heine Margit, Szabó Emma, Borsos Emma, Telegdi Szeréna, Konti Emilia, Tóth Mariska, Handtel Irma, Mayer Emilné, Gaszner Emma, Péchy Margit, Stei-decker Sándorné, Govrik nővérek, Nemes Ilonka, Varga Vilma, Vargáné Dalmi Teréz (páholyban) Koncz Elekné, Kiss Irén, Henel Pálné, Reim Erzsike, Kövesdy Angyalka (Nyir-Bátor) és Kovács Erzsike. A rendkívül kitünően sikerült tánczvigalom hajnalig tartott.

— Felolvasás. Ismételve figyelmeztet-jük lapunk olvasóit a Csiki Lajos hit-tanár által holnap délután 5 órakor, a város-háza nagy tanács termében tartandó fel-olvasásra. A vasárnapról szólván, a vasárnap megszentelésének főleg egészség-ügyi oldalát fogja fejtegetni a felolvasó s így oly thémáról beszél, mely társadalmi különbség nélkül egyformán érdekes lehet.

— A „Debreczeni Hírlap“ tegnapi száma Vértesi Arnoldnak: „A jegyző kisasszony“ című egy kö-tetes regényét kezdte meg közölni. Az ujon-nan jelentkező előfizetők a regény kezdetét külön lenyomatban fáják megkapni. A „Hir-lap“ iránt általában igen nagy érdeklődés mutatkozik, s mindinkább belátja a közön-ség, hogy az hézagpótló, mert olyan napon je-lenik meg, a mikor Debreczen különben he-lyi lap nélkül volna.

— Örley Flóra kisasszony, mint öröm-mel értesülünk ismét aláírta a szerződést egy évre Krecsányinál A nagyváradi lapokban néhány elégedetlenkedő ur azt írja, hogy Krecsányi társulatánál találhatott volna az ottani színiügylet jobbat is. Azokkal az urakkal szemben, a kik pusztán a névsor után ítélnék, mi a kik a társulat tagjainak művészetét ismerjük, látjuk azt az ószjátékok a milyennel egy vidéki társulat sem dicse-kezhetik, határozottan állítjuk hogy a nagyváradiak kellemesen lesznek meglepve, a mikor ott Krecsányi társulatával megje-lenik s bemutatja magát.

— „A füty“ mai első előadásának ér-dekességét nagyban fogja emelni, hogy mint-egy prologképen Ditróiné asszony Arany Jánosnak: „A fülemile“ költeményét fogja elszavalni, a melynek alapeszméjéből tudva-levőleg Nyirő Sándor népszínműve ké-szült.

— Színházi műsor. Vasárnap: „A cigány“ népszínmű; hétfő: „Zsidó honvéd, életkép; kedd: „Hamupipőke“ (Ditróiné E. Mari jutalomjátéka); szerda: „A füty“ (másodszer); csütörtök: „Czezil házassága“ színmű Csikytől; péntek: „Tempefői“ eredeti operette (Bér-letfolyamban először); szombaton: „Tempefői“ másodszer! (Örley Flóra juta-lomjátéka.)

— Jókai jelenleg egy vig opera szöve-gén dolgozik, melynek zenéjét Strauss Já-nos fogja megírni. Strauss, mint a „N. Fr. Presse“ írja, legutóbbi budapesti időzés alatt meglátogatta Jókait, ki maga változta előtte változta szövegét, mely épp oly eredetnek; mint szingadagoknak ígérkeztek. Azóta Jó-kai műve már nagyban elkészült, Schnitzer Ignác, ki a darabot fogja németre átdolgozni, már néhány napja Budapesten van a kéz-iratok átvétele végett. — A mű vig-o-pera lesz s valószínűleg egyszerre fogják adni Bécs és Pest operái. A szöveg-

könyv címe: „A cigánybáró“ s három fel-vonása közül kettő Magyarországon egy Bécsben játszik. A mese Mária Terezia ide-jében történik, és egy történeti adomán alapszik. Ha a „Czigánybáró“ a vig opera föltételeinek megfelel, akkor a nagy operá-ban fog színi kerülni.

— Zeneestély. Holnap vasárnap a Vil-mos Lajos vendéglőjében az Oláh Józsi ze-nekarának közreműködésével zeneestély tar-tatik.

— Birói illetékesség megváltozta-tása. A m. kir. igazságügyminiszter, rende-leteket bocsátott ki, melyek szerint Kende-res község a karczag kir. törvényszék kerületében levő abádszalóki kir. járásbíró-ság területéről a kisújszállási kir. járás-bíró-ság területéhez csatoltatott. Mike-Pécs község Bodóháza pusztával együtt, debre-czeni kir. törvényszék kerületében levő de-recskei kir. járásbíró-ság területéről, a debreczeni kir. járásbíró-ság területéhez csatoltatott. E rendeletek f. évi márczius 1-én lépnek hatályba.

— Magkereskedés. Mai számunkhoz van mellékelve Mauthner Ödön magke-reskedőnek az 1884. évre kibocsátott árjegy-zéke, olyan gazdag tartalommal, a milyen még e nembem alighalátott napvilágot. Tar-talmaz gazdasági, konyhakerti, virág, fa és cserje magvak árjegyzé-két s köztük igen sok olyan újdonságot, mely ritkaságánál fogva bizonyára szena-ziót fog kelteni a termelő közönségnél. Me-legen ajánljuk e czéget a gazdaközönség figyelmébe mint olyat, mely hosszú idő óta már a bizalmat teljes mértékben kiérdemelte.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VI. Bérlet 12 szám.

Vasárnap febr. 3.

adatik:

A CZIGANY

népszínmű 3 felv.

A közönség köréből.

A helybeli függetlenségi „Debreczen“ című lap az 1884-ik év január 22-én meg-jelent 15-ik számában azt olvastam, hogy a debreczeni függetlenségi párt az 1884-ik év januárius hó 20-ikán megtartott értekez-letében engemet alulírott választmányi tagnak beválasztott; s nevem a választ-mányi tagok névsora között a fentebb emli-tett lapban nyilvánosságra is hozott — minthogy azon eljárások, illetve választások híremre s tudtomon kívül történtek, de meg arra senkit fel nem jogosítottam hogy személyemmel rendelkezessék, különben is a megfeszítetést terhes házi viszonyaim következtében semmi szín alatt el nem fogad-hatom, — tisztelettel kérem a fent czimzett párt elnökségét hogy személyemet megki-

mélve nevémet a lajstromból kihuzni szives-kedjenek.

Debreczen 1884 február hó 1.

Kolozsa Ádám m. k.
Petfi. Homok-utca 2959 sz. alatt.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

TÜZIFA

fiatal, száraz, kiváló szép tölgyfa kap-ható a gázyár irodájában, a gözfa-vágóban és

Berger Henriknél

Széchenyi-utca 1771. szám alatt.

Gussmann Róbert

vendéglőjében

kisuj-utcán,

naponta jó ételeket és mindenféle friss italokat kaphatni a legutányosabb áron.

Kosztot bérletben (Abonnement) is kaphatni.

Nincs szer köhögés, rekedtség, nyálkás-ság, katarus sat. ellen, mely oly gyógy-hatásnak bizonyult volna, mint a gyógy-crejű Spitzwegerich-féle növényből elő-állított és biztos s gyors hatása miatt mindenütt sokra becsült

Spitzwegerich - Bonbonok.

Schmidt Viktor és fiaiól

Bécsben.

Valódi minőségben csak gyógyszerárakban.

(2.)

STRAGON-MUSTAR

patent csomagokban

Schmidt Viktor és fiai

Bécsi különlegesség

legjobb belsődi márka 1/8, 1/4, 1/2, ki-tvegekben; csak védjeggyel ellátott valódi készítmény kapható minden fül-szer és csemege kereskedésben.

SÓ S - BORSZESZ

Bárvárt Károlytól

valódi minőségben, eredeti áron kapható DEBRECZENBEN

Csanak József kereskedésében

mint egyedüli főraktárban.

Ezen hatóságilag engedélyezett kitünő háziszér, mely a szegedi orszá-gos kiállításán érem éremmel, a székesfehérvári kiállításán ezüst éremmel lett kitüntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: rheuma, csusz, szaggatás, fagyás, fej-, fog-, és fül-fájdalmak is szemgyuladással, ezenkívül fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghust erősíti s a szájból minden kellemetlen szagot eltá-volít.

Utánzások meggátlása végett alább látható czimlapomat, mely minden egyes üvegre ragasztva van, a budapesti kereskedelmi kamaránál 100/1875. szám alatt mint védjegyet be-kebeleztem.

Tisztelettel

Bárvárt Károly,

Budapest, IV. ker. Nagymező-utca,

E védjegyet különös figyelembevételre ajánlom.

A DEBRECZENI

„Társasági lakarék és hitelintézet“

t. cz. részvényesei a f. évi február hó 24-ik napján d. e. 10 órakor a város háza nagytermében megtartandó

X-ik rendes közgyűlésre

azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a szavazatjog gyakorlatára csak oly részvényesek jogosítvák, kik a közgyűlés előtt legalább har-mincz nappal a részvény könyvbe bevannak vezetve.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóságunk a letöltött üzletéről jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg betervezése s a felmentvény megadása.
4. A nyereség mikénti felosztása.

Az igazgatóság.

Miután a legutóbbi nyers anyag bevásárlásánál, némi előny mutatkozik, nem mellőzhetem, hogy t. vevőimet szinte ezekben ne részesi-teném, és így gyártmányaim árát lejjebb szállítom, s. p. mai jegyzé-kem a következő:

I. ma. kern szappan 100 ko. (olvassa szárazon) 33 frt.
I. „ szegedi „ 100 ko. kimérve 7—8 ko. táblákban 32 frt.
Fagygyu-gyertya 100 ko. 60 frt.

Midőn t. vevőim meggyőződve levén, hogy gyártmányaim kitünő minősége mindenféle gyártmányon felül áll, ezentul is főtekrvősem leend t. vevőim meglegedését, gyárt-mányaim minősége által kiérdemelnem.

Bécses rendelvényeit kérve maradtam egész

tisztelettel

SCHWARCZ LÁZÁR

szappan gyáros.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom készítményeinek — készpénz fizetés mellett. —

Arak ausztriai értékben költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN ingyen zsákkal.

AB. Asztali dara nagyszemű	20.80
C. Szipte közepeszerű	19.80
0. Királyliszt	19.80
1. Lángliszt	19.20
2. Montliszt	18.60
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	17.80
4. " 2-od rendű	16.60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	15.80
6. " 2-od " "	15.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső " "	14.—
8. " 2-od " "	13.—
8 1/2 Barna " 1-ső " "	11.20
8 3/4 " " 2-od " "	9.20
9. Lábliszt	7.60
10. Veres liszt á 50 kigr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	5.40
11. " " zsák nélkül	4.80
12. Durva korpa zsákkal á 50 kigr.	5.20
12. " " zsák nélkül	4.60
Simán őrlött búzaliszt zsákkal 75 kgr.	10.20
Ugyanaz " " nélkül	9.60

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilogramm zacskóval együtt 60 kr-ával drágább.

Debreczen, 1884. jan. 20.

Kisebb vételeknél 60 krral drágább.

500

szép kifogástalan szivarkát lehet készíteni az én, a cs. kir. dohánygyárakban is használt

szivarka

TÖLTŐ-GÉPEMEL

mely ércből igen csinosan készítve, 3 különféle erősségben, vékony középfaj, vastag, különbség nélkül, használati utasítással együtt 65 kr. Csak akkor valódi, ha csézem bele van vésvé.

Az én szivarka-hüvelyeim, szintén három erősségben, csak a valódi

francia-büznéküli

„Le Houblon“-papírból (fehér) vagy kukoricza-papírból (sárga) következő árakon kaphatók:

Szipka rész nélkül, sima 1000-re	—80
Szipka rész nélkül elegáns aranyjeggyel, 1000-re	1.30
Szipka résszel, sima 1 karton 500 drbbal	1.05
Szipka résszel elegáns arany, kék vagy fekete jeggyel, 1 karton 500 darabbal	1.50
II. rendű minőség, szintén fehér vagy sárga melyet mások első rendű képen ajánlanak, ára:	
Szipka rész nélkül, sima, 1000 darab	—50
Szipka rész nélkül, elegáns aranyjeggyel	—90
Szipkával, sima, 1000 darab	1.80
Szipkával és elegáns arany, kék vagy fekete jeggyel, 1000 darab	2.20
Közönséges tömő gépecské hozzá	—10
Levélbeli megrendelések utánvételrel vagy az összeg beküldése mellett. Ismétlődő számlákat kapnak.	

Bejegyzett védjegy.

Óvás! Hamisításoktól megóvások céljából minden karton a fenti keresk. törvényszéki bejegyzett gyár-jeggyel van ellátva.

Cawley & Henry párisi

francia szivarka és gépecskék raktára:

Wlach Albert,

Bécs, Mariahilferstrasse 58.

(ezelőtt Praterstrasse 18.)

Nemes faju

kézzel szedett

PIROS és ZÖLD ALMA

I. osztályu	100 darab	3 frt
II. " "	100 " "	2 " "
III. " "	100 " "	1 " 50 kr.

Naponta friss virstli

WEIL EDE budapesti szalámi-gyárából párja 5 kr.

LAMPRECHT-féle Luxus és közönséges sütemény reggel és délután 6 db. 10 kr. kapható.

1883-ik évi valódi gálócsi MUSKOTÁLY DOHÁNY MAG.

Vörös kereszt sorsjegyek. főnyeremény 50,000 frt, húzása március 1-én, a napi folyóáron.

COTILLIONJEGYEK nagy választékban, álarozok és hozzá való nő- és férfi kalapok.

Végül van szorencsém a t. közönséget értesíteni, hogy üzletemben mindenféle sorsjegyek húzása, kezdetétől — 1883. év végéig — sorsjegyenként 5 krajczár csékély díjért — megtekinthető, miáltal rövid idő alatt már több sorsjegy tulajdonos jutott tekintélyes régi nyereményekhez. — Vidéki sorsjegytulajdonosokat sorsjegyenként 5 kros bélyegek és postadíj beküldése után, postán tudatom a húzások eredményéről.

MENDEOLVITS LAJOS.

Chiococa-likör.

(Likör Chiococa fortificans.)

A tudomány celebritásai által megvizsgálva és ajánlva mint kitünőnek bizonyult ártalmatlan

mérsékletességi szer,

különösen gyors és kellemes

felelevenítése

és erősítése a gyengült vitális

FÉRFIERŐNEK,

az izmok és fesszörv erősítésére meglepő és jótékony felelevenítő és fűléstető hatással bír. Józe felülmúlja a legfinomabb asztali liköröket. A Chiococa kitünőségéről tekintélyes egyének által elismerő és hálaíratok vannak a használati utasításban foglalt minden nyelven.

Egy eredeti üveg ára 3 frt. Csomagolás 20 kr. Fő-Raktár:

Weber C. gyógyszerháza

Bécs VII. St. Ulrichsplatz 4. (hová minden levélbeli megrendelések intézendők.)

Fiók-raktár: Weisz József gyógyszer. „a szerecsenhez“ I. Tuchlauben.

Budapestben: Török József gyógyszer. Prágában Firszt József gyógyszer. ugyint minden nevezetesebb gyógyszerházaiban a bel- és külföldön.

Statisztika!

Alapítási év: 1847. — 59. kitüntetés. — Több mint 1 millió köszönő irat. — A Hoff János-féle maláta-gyógytápszernek eladása minden művelt államban, 27,000 elárúsító helyen eszközöltetik, ebből esik Nyugot Európára 12,800, Kelet-Európára 9000, Amerikára 4300; ezekhez igénybe vétetik Európában 1600, Amerikában 400 ujság-

A fullasztó köhögés,

meggyógyítva az áldásdus HOFF János-féle maláta-gyógytápszer-készítmények által GYÓGY-ELISMERÉS.

Hoff János urnak Európa legtöbb fejedelme cs. kir. udvari szállítójának, kir. kereskedelmi tanácsosnak, az arany koronás érdemkereszt tulajdonosának, magas porosz és német rendek lovagjának. Bécsben, I. ker., Graben, Bräunerstrasse 8. szám alatt.

Bécsből. Férjem Krausz J. viasz-vászongyáros tüdőgümőkórban szenvedett, sem nem ehetett, sem nem birt nyugodtan aludni, vért hányt és felgyógyulása iránt reményünket feladtuk. Végre a Hoff János féle maláta-kivonatot használására elhatároztuk magunkat, 30 palack és néhány zacskó maláta-cukorkák használata után csudálatos változás állott be, nem hányt többé vért, egészséges, jól eszik és alszik.

Krausz Francziska, háztulajdonos Bécsben, Ottakring, Flotzerstalgasse 64.

IX. Pius pápa használta a Hoff János-féle maláta-kivonatot, melyet Scipio Capello bíborosok által megrendelt és a zibálásban könnyebülést talált. Az orosz császár megrendelteti azt Zarskoje-Selo várba gróf Schuvaloff főhadsegéde által.

Budapest. Én elismerem, hogy feleségem, ki egész télen át rettentő, majdnem fullasztó köhögésben szenvedett, az én Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonatai használata által azt teljesen elvesztette és most teljes egészségben van és jól érzi magát. Kérem sziveskedjen 6 üveg koncentrált maláta-kivonatot 1 frtjával küldeni.

Hivatalos gyógyjelentés.

Cs. kir. szab. központi bizottság Flensburgban. — A Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sör kitünő erősítő szernek bizonyult.

Wittge őrnagy, a porosz kir. kórházak képviselője.

Árak: a valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sörnek 10 palack 7.26 frt, 28 palack 14.60 frt, 58 palack 30 frt. — 11 palackon felül Budapestre bérmentve házba szállítatik. 11 palack 6 frt 60 kr, 28 palack 16 frt, 58 palack 32 frt. — 1/2 kilo maláta-csokoládé I. 2 frt 40 kr. II. 1 frt 60 kr. III. 1 frt. — (Nagyobb vételnél ár-engedmény.) — Maláta-cukorkák 1 zacskó 60 kr. (1/2 és 1/4 zacskó is.) — Maláta-kivonati 1 üvege 1.12 kisebb 70 kr. — Gyermek tápmaláta-liszt 1 frt. — Egy maláta fürdő 80 és 50 kr. — 2 frt értékben alul semmisen küldetik.

Az igazi Hoff János-féle maláta-cukorkák kék papírban vannak és vasárlásnál csak ilyenek kerülendők. Főraktár Aradon: Tones F. és társa, a „fekete kutyához“, Nagy Kálmán Marx Adolf fűszerkereskedése a „fehér kutyához“ — B. Csabán: Décsy József. — B. Gyulán: Ferenczy Alajos. — Károlyfehérvárott: Mihelyes S. gyógyszer. — Déván: Issekutz Gergely. — Lippán: Ringeis F. — Makón: Kristóffy Ferencz, Nagy Cz. gyógyszer. — Orosházán: Palóczy L. gyógyszer. — Perjámos Jochmann Károly. — Temesvárott: Babusnik N., Keruer A. urnakál.

Továbbá az ország minden nagyobb gyógyszerházaiban. Főraktár Debreczenben: Csanak József, továbbá Geréb Fülöp és Richli József Zelmos urak kereskedéseikben.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntődéje.

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet.

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozók

KÖZ és MAGÁN-FÜRDŐK

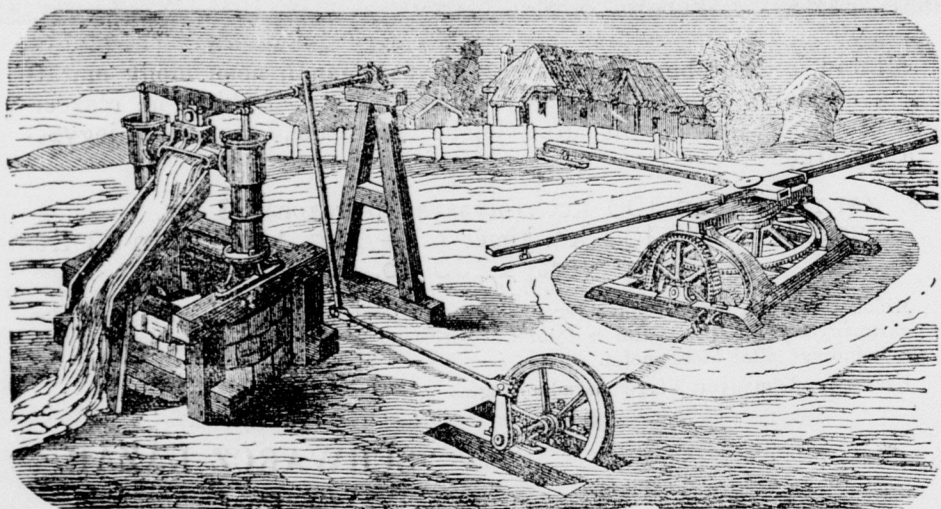
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Azon a künk nem a jomány. Igaz ugyan latnak voltunk tozatosságot u a közönség, l tudva tudván, buktatáson kiv nók, hogy az buktathatók forgatása rajtu ha tudók hog tal buktathatn muszkát; s h dischgrätz bel meg, hát behi hát jobbra át.

És megke numerás urak de mert az em tika meggyöz hát az a rész így kell annak megtapsolták. az vala hogy: a dolyfős, a gőg feszkedő, a ne az ő paraszti g mutatni az álta nak, hogy Ma rendiek az urak egy alázatos m mely tédet fej tot ismer, a T a szolgál sereg nek, a parlame szolgál seregre tehát mutatni független (!) fő még csak arra hogy a javasla gyává tésse, nesen mint egy rendek érveit, veszi még csak kiáltja: „Én man!“

Ez volt legnagyobb érv szág valamennyi hatni: hogy le Kálmán. Holott javaslat újból ból kívánta, m szautasítás egy kaszinói oppon hogy akkor ne ezen kaszinói zafiasabb része hogy ellensuly képpen nem á ez nem egyéb nézés: és quáz védésének jelsz ril az országba ták a reakció.